Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2024/2319

10.10.2024

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2024/2319,

annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024,

joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin rautatieviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

— ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin rautatieviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 100 artiklan ja liitteen V,

— ottaa huomioon liikenne- ja matkailuvaliokunnan lausunnon,

— ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A9-0092/2024),

A. toteaa, että Euroopan unionin rautatieviraston tulo- ja menotaulukon ([1]) mukaan sen lopullinen talousarvio varainhoitovuodeksi 2022 oli 34 814 691 euroa, mikä merkitsee 9,38 prosentin lisäystä vuoteen 2021 verrattuna; toteaa, että viraston talousarvio rahoitetaan pääasiassa unionin talousarviosta;

B. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuin on todennut kertomuksessaan viraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2022 saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että viraston tilit olivat luotettavat ja tilien perustana olevat toimet olivat lailliset ja asianmukaiset (sääntöjenmukaiset);

Talousarvio- ja varainhallinto

1. panee tyytyväisenä merkille, että varainhoitovuonna 2022 toteutetun talousarvion seurannan tuloksena talousarvion toteutusaste oli kyseisenä vuonna määrärahojen osalta 99,95 prosenttia, mikä merkitsee vähäistä 0,13 prosentin lisäystä vuoteen 2021 verrattuna; toteaa lisäksi, että kyseisenä vuonna maksumäärärahojen käyttöaste oli 94,97 prosenttia, mikä merkitsee 1,43 prosentin lisäystä vuoteen 2021 verrattuna; toteaa, että vuoden 2022 talousarvion toteutuma oli 81 821 euroa, kun vuonna 2021 se oli 69 638 euroa;

2. toteaa, että pääasiallinen vaikutus talousarvion toteuttamiseen vuonna 2022 johtui globaaleista ulkoisista tekijöistä, kuten epävakaasta geopoliittisesta kontekstista ja energiakriisistä, jotka johtivat suureen epävakauteen ja viraston kustannusten ennakoimattomaan nousuun; panee merkille, että virasto on toteuttanut tehokkaita toimenpiteitä menojensa valvomiseksi, mukauttanut maksujen tasoa (eli korottanut tuntitaksaa ja mukauttanut sitä säännöllisesti inflaatioasteen mukaan) ja ottanut käyttöön talousarvion toteuttamisen säännöllisen seurantaprosessin, jossa on useita suunnittelu- ja seurantavälineitä prosessin automatisoimiseksi;

3. panee merkille, että virasto liittyi komission pilottivaiheeseen, jossa korvataan talousarvio- ja kirjanpitojärjestelmä uudella järjestelmällä (SUMMA); panee tässä yhteydessä merkille tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen havainnot virastossa ilmenneistä puutteista, etenkin uuden järjestelmän täytäntöönpanoa koskevan riskinhallinta- ja valvontastrategian puuttumisen, päivittämättömät rahoitusketjut ja ennakko- ja jälkitarkastusstrategian sekä sen, että käyttäjien käyttöoikeuksia ei tarkasteta; panee merkille viraston tilintarkastustuomioistuimen huomautuksiin antamista vastauksista, että lieventäviä toimenpiteitä on toteutettu ennakoivasti aiemmista kokemuksista opitun mukaisesti muun muassa aloittamalla viraston rahoitusketjujen ja ennakko- ja jälkitarkastusstrategian päivittäminen vuoden 2022 jälkipuoliskolla, jolloin asiaankuuluvat asiakirjat on tarkoitus saattaa ajan tasalle vuonna 2023; kehottaa virastoa ottamaan huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautukset kokonaisuudessaan ja tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle asian edistymisestä;

4. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen siitä, että virasto ei noudata varainhoitoasetuksessa säädettyä maksumääräaikaa, sillä 12,2 prosenttia maksuista viivästyi yli 30 päivää vuonna 2022; toteaa viraston kannan, jonka mukaan tällaiset viivästykset liittyivät uuden SUMMA-järjestelmän täytäntöönpanoon ja että tällä välin on toteutettu toimenpiteitä maksuviivästysten välttämiseksi;

([1]) EUVL C 38, 31.1.2023, s. 51.

5. panee lisäksi merkille, että virastolle aiheutui viivästyksiä myös laskujen (tai ”veloitusilmoitusten”) laatimisessa palveluihinsa liittyvistä maksuista ja palkkioista, vaikka viraston mukaan tällaiset viivästykset johtuivat myös uuden SUMMA-järjestelmän täytäntöönpanosta, ja kustannuksia koskevien selontekojen vastaanottamisessa kansallisilta turvallisuusviranomaisilta, mikä rikkoi varainhoitoasetuksen ja viraston maksuista ja palkkioista annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2018/764 ([2]) asiaa koskevia artikloja; panee merkille viraston tilintarkastustuomioistuimen huomautuksiin antamista vastauksista, että tällaisten viivästysten välttäminen tai vähentäminen olisi mahdollista, jos kansalliset turvallisuusviranomaiset toimittaisivat kustannuksia koskevat selontekonsa ajoissa virastolle, mutta virastolla ei ole keinoja varmistaa, että kansalliset turvallisuusviranomaiset noudattavat määräaikoja;

6. muistuttaa, että virastolla on liikennevirastoista pienin talousarvio, vaikka komissio on asettanut rautatieliikenteen kiistattomat ympäristöhyödyt etusijalle; pitää myönteisenä talousarvion kasvua varainhoitovuonna 2022 samoin kuin erilaisia pyrkimyksiä, joilla pyrittiin lisäämään kilpailukykyä, parantamaan turvallisuutta ja edistämään rajatylittävää yhteentoimivuutta; pyytää kuitenkin kasvattamaan viraston talousarviota, jotta virastolle voidaan varmistaa välttämättömät resurssit, joita se tarvitsee toimiakseen tehokkaasti ja täyttääkseen tehtävänsä;

Tuloksellisuus

7. panee merkille, että virasto ilmoitti toteuttaneensa vuoden 2022 vuotuisesta työohjelmastaan 81,13 prosenttia, kun vuonna 2021 toteutettiin 76,41 prosenttia, mikä oli myönteinen lisäys toisena peräkkäisenä vuotena; panee merkille, että virasto hyväksyi vuonna 2022 työohjelmansa uuden rakenteen, jossa siirryttiin toimintaperusteisesta työohjelmasta strategialausumiin perustuvaan ohjelmaan, ja perusti uuden foorumin kaikkien hankkeiden ja palvelujen kuukausittaista raportointia varten sekä uuden seurantaa koskevan tulostaulun; toteaa, että vuotuinen työohjelma sisältää yhdeksän strategialausumaa, jotka on laadittu sen mukaan, miten virasto pyrkii vaikuttamaan yhteiskuntaan; toteaa, että virasto on toiminut menestyksekkäästi strategialausumiensa mukaisesti ja saavuttanut hyvin tavoitteensa eri tuotosten ja asetettujen keskeisten tulosindikaattoreiden osalta vuonna 2022; panee kuitenkin merkille, että joitakin keskeisiä tulosindikaattoreita ei ole saavutettu, kuten indikaattoreita, jotka liittyvät tutkimusvaiheen 3 käynnistämiseen viraston uutta rakennusta varten Valenciennesissa, uuden asiakirjanhallintajärjestelmän (ARES) käyttöönottoon, maksuihin, jotka suoritetaan sopimusmääräaikojen kuluessa liittyen uuden rahoitusjärjestelmän (SUMMA) käyttöönottoon pilottivaiheessa ja Naiset ja liikenne -aloitteeseen;

8. panee merkille jotkin viraston tärkeimmistä saavutuksista vuonna 2022, kuten vahvistamista koskevan toimintasuunnitelman 2023–2027 hyväksymisen, merkittävästi kasvavien kalustoyksiköiden markkinoillesaattamislupien (1861) ja yhtenäisten turvallisuustodistusten (66) oikea-aikaisen toimittamisen, rautateiden yhteentoimivuuden vahvistamista kaikkialla unionissa tukevasta YTE:n tarkistuspaketista 2022 annetun viraston suosituksen viimeistelyn, kansallisten turvallisuusviranomaisten seurannan toisen tarkastussyklin käynnistämisen, joka kattaa kaikki kansallisille turvallisuusviranomaisille unionin lainsäädännössä annetut tehtävät, ilmoitettujen laitosten seurantaa koskevien toimitettujen kertomusten poikkeuksellisen suuren määrän (kahdeksan odotetun kolmen sijasta) ja työskentelyn viraston ensimmäisen kertomuksen laatimiseksi turvallisuusilmapiirikyselyn tulosten perusteella (joka käynnistettiin vuonna 2021 ja johon saatiin 46 500 vastausta); kiittää virastoa oikeudenmukaista turvallisuuskulttuuria koskevien turvallisuuskoulutusmoduulien kehittämisestä, mikä parantaisi turvallisuutta koko alalla, sekä viraston saavutuksista (tietopaketti, ohje- ja koulutusmateriaalit, valistukseen liittyvät toimet ja koulutusmoduulit), jotka liittyvät henkilöstö- ja organisaatiotekijöiden integrointiin ja jotka auttavat parantamaan rautateiden turvallisuuden tasoa ja tehokkuutta;

9. korostaa, että on tärkeää jatkaa kaikkien sellaisten aloitteiden tukemista, joilla pyritään saamaan aikaan parempi yhteinen käsitys yhteentoimivuuden teknisistä eritelmistä, joilla edistetään vahvan ja kilpailukykyisen eurooppalaisen rautatiealan kehittämistä; vaatii lisää tukea rautateiden tavaraliikenteeseen ja intermodaalisiin liikennepalveluihin liittyviin innovointitoimiin, jotta voidaan varmistaa kilpailukykyinen integrointi logistiseen arvoketjuun, jossa rautateiden tavaraliikenne on automatisoitu ja digitalisoitu;

10. panee tyytyväisenä merkille Euroopan rautateiden turvallisuutta ja yhteentoimivuutta koskevan kertomuksen; panee merkille viraston jatkuvan sitoutumisen tavoitteeseen perustaa yhtenäinen eurooppalainen rautatiealue ja sen jatkuvan työn keskeisillä aloilla, kuten kansallisten sääntöjen vähentämisessä ja yhteentoimivuutta koskevien teknisten eritelmien kypsyyden varmistamisessa; panee merkille, että tällainen tärkeä työ tukee rautateiden yhteentoimivuuden vahvistamista kaikkialla Euroopassa toimintapolitiikkaa koskevien Euroopan komission odotusten mukaisesti; pitää myönteisenä viraston kansallisten sääntöjen alalla jatkuvasti tekemää työtä, jolla vuonna 2022 vähennettiin jäljellä olevia kansallisia teknisiä sääntöjä (Tšekissä ja Alankomaissa), jotka muodostavat esteen sujuvalle rautatieliikenteelle;

([2]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/764, annettu 2 päivänä toukokuuta 2018, Euroopan unionin rautatievirastolle maksettavista maksuista ja palkkioista sekä niiden maksuehdoista (EUVL L 129, 25.5.2018, s. 68).

11. panee tyytyväisenä merkille, että virasto on reagoinut ennakoivasti viime vuoden huomautuksissa esitettyihin suosituksiin, joissa sitä kehotettiin ottamaan käyttöön tehokkaat tarkastukset hakijoiden pk-yritysaseman varmistamiseksi; pitää myönteisenä tehostettujen tarkastusten toteuttamista pk-yritysaseman varmistamiseksi yhtenäisten turvallisuustodistusten ja kuljetuskalustolupia koskevien hakemusten yhteydessä; huomauttaa, että virasto on edistänyt useita aloitteita, joilla pyritään kasvattamaan rautatieliikennettä (sekä matkustaja- että rahtiliikennettä), mukaan lukien toimenpiteet, joilla koordinoidaan kansainvälistä rautatieliikennettä ja uusien teknologioiden, kuten junaliikenteen automatisoinnin, kehittämistä, ja jotka edistävät koheesiota sekä vauhdittavat EU:n taloutta ja digitaalista ja vihreää siirtymää; panee tyytyväisenä merkille, että rautatiepaketin ohjausryhmä jatkoi menestyksekkäästi toimiaan arvioiden viraston valmiuksia neljättä rautatiepakettia varten;

12. painottaa, että Venäjän laiton ja perusteeton hyökkäyssota Ukrainaan on osoittanut rautateiden ratkaisevan roolin; toteaa, että Ukrainaan tehdyn hyökkäyksen jälkeen rautatiet ovat merkittävästi auttaneet ihmisten ja tavaroiden liikkumisessa, erityisesti kun Ukrainan ilmatila suljettiin siviili-ilmailulta; huomauttaa, että Ukrainan rautateillä on kuljetettu sotilaita, keskeisiä työntekijöitä, asukkaita sekä lukuisia elintärkeitä hyödykkeitä, kuten maataloustuotteita; panee merkille, että virasto tuki EU:n yhteistyötä Ukrainan kanssa rautatieyhteyksien häiriönsietokyvyn ja kehittämisen aloilla ja että virasto tuki Ukrainaa ja ihmisiä ympäri maailmaa etsimällä lisäkeinoja ukrainalaisten elintarvikkeiden rautatiekuljetuskapasiteetin lisäämiseen;

Tehokkuus ja hyödyt

13. kiittää virastoa siitä, että se hyväksyi vuonna 2022 vahvistamissuunnitelman ja vahvistamista koskevan toimintasuunnitelman 2023–27; panee merkille, että vahvistamista koskeva toimintasuunnitelma on laadittu osatekijöiden ja tavoitteiden mukaisesti ja se on keskeisessä asemassa viraston tehokkuushyötyjä koskevassa strategiassa seuraavien viiden vuoden aikana; panee merkille, että virastoon on perustettu vahvistamista koskevaa toimintasuunnitelmaa käsittelevä sisäinen työryhmä ja että sille määritellään välitavoitteet ja nimetään esittelijä tukemaan, ohjaamaan ja seuraamaan vahvistamista koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa;

14. panee merkille, että virasto sai vuonna 2022 vahvistamista koskevan toimintasuunnitelmansa ansiosta 12 uutta väliaikaista toimihenkilöä, mikä merkitsee lisäystä, joka voi tarjota virastolle hyvän perustan jatkaa vahvistamissuunnitelman täytäntöönpanoa; pitää valitettavana, että työpaikkojen kohdentamiseen ei liittynyt vastaavien tukien myöntämistä, joka yhdessä palkkojen ylimääräisen indeksikorotuksen ja yleishyödyllisten palvelujen hintojen yleisen nousun kanssa on asettanut lisärajoituksia viraston työn ja resurssien suunnittelulle, ja toteaa, että vuonna 2022 on pantu merkille useita kielteisiä painopistealueita, kuten kansallisten turvallisuusviranomaisten vuotuisen tuloksellisuuden tarkastelua koskeva työ tai turvallisuuspoikkeamia koskevan tiedonjakojärjestelmän kehittäminen Euroopassa;

15. panee merkille, että virastojen ja komission yksiköiden tarjoamien palvelujen jatkuvan seulonnan perusteella ”valmiuksien jakaminen” yksilöitiin viraston asteittain täytäntöönpanemien yhteistyökohteiden mukaan liittyen kokousten organisaatioon, tietotekniseen turvallisuuteen, henkilöstöhallintoon (esim. henkilöstön palkkaus ja henkilökohtaisten oikeuksien hallinnointi, häirintätapauksiin liittyvät tutkimukset), hankintoihin (esim. virastojen väliset tarjouskilpailut, yhteiset puitesopimukset), kääntämiseen ja kirjanpitoon; panee merkille, että virasto sai päätökseen vuonna 2022 Euroopan unionin lentoturvallisuusviraston (EASA) kanssa yhteistyöpöytäkirjan, jossa käynnistettiin säännöllinen jäsennelty vuoropuhelu näiden kahden viraston välillä ja tehostettiin tietojen, tietämyksen ja kokemusten jakamista eri yhteistyöaloilla, muun muassa tutkimalla mahdollisuutta mukauttaa yksi ilmailualan nykyisistä tietoteknisistä ratkaisuista (yhteiseurooppalainen lentoturvallisuusilmoitusten käsittelyjärjestelmä) siten, että se sopii rautateiden tietojenvaihtojärjestelmään rautatieliikenteen turvallisuuspoikkeamien tietojen keräämistä ja ilmoittamista varten; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle tutkimusvaiheen tuloksista;

16. panee merkille, että viraston ensimmäinen ympäristöasioiden hallintastrategia laadittiin ja julkaistiin vuonna 2022 osana viraston yhtenäistä ohjelma-asiakirjaa 2023–2025; kiittää virastoa siitä, että se on toteuttanut jo ennakkoon joitakin aloitteita ja toimia vuoden 2022 loppuun mennessä, kuten rakennuksen lämpötilan alentaminen, viallisten antureiden korjaaminen/vaihtaminen joissakin toimistoissa jatkuvasti palaviin valoihin liittyvän ongelman ratkaisemiseksi, valojen automaattisen sammutuksen säätäminen ja ERAn (vapaaehtoisen) ympäristöryhmän perustaminen levittämistoimien edistämiseksi, ideoiden keräämiseksi ja ympäristötoimien edistämiseksi; panee tilintarkastustuomioistuimen kertomuksesta tyytyväisenä merkille, että rautatievirasto kuuluu niihin virastoihin, joilla on suunnitelma toimintojensa energiatehokkuuden ja ilmastoneutraaliuden parantamiseksi; kannustaa virastoa sisällyttämään tähän suunnitelmaan määrälliset perustasot ja tavoitteet hiilijalanjäljen ja energiankulutuksen vähentämiseksi sekä varmistamaan, että sen uusi rakennus Valenciennesissa on EMAS-sertifioitu;

17. toteaa, että virasto on saavuttanut erittäin korkean digitalisaation tason tehokkuutensa parantamiseksi luopumalla paperimenettelyistä ja ottamalla käyttöön sähköisiä ratkaisuja, kuten sähköiset hankinnat sekä sähköinen laskutus ja matkanvaraus, sekä ottamalla vuonna 2022 käyttöön komission henkilöstöhallintojärjestelmän (SYSPER) ja siirtymällä pilottivaiheessa uuteen talousarvio-, kirjanpito- ja rahoitusjärjestelmään (SUMMA); pitää myönteisenä, että viraston vuosien 2023–2025 yhtenäisessä ohjelma-asiakirjassa ennakoidaan viraston työnkulkujen digitalisointia edelleen;

18. panee merkille viraston lausunnosta koskien jatkotoimenpiteitä, jotka on toteutettu vastuuvapauden myöntämisen johdosta liittyen viraston talousarvion toteuttamiseen varainhoitovuonna 2021, jäljempänä 'viraston lausunto', että virasto on toteuttanut useita toimenpiteitä vähentääkseen Lillen toimintojen kustannuksia (eli henkilöstön ja ulkoisten sidosryhmien virkamatkoja ja matkakuluja on vähennetty merkittävästi) ja päättänyt nykyisen Lillen tilojen vuokrasopimuksen; toteaa, että viraston tarkoituksena on järjestää vain pakolliset kokoukset Lillessä Eurooppa-neuvoston kahta toimipaikkaa (Lille-Valenciennes) koskevan päätöksen noudattamiseksi; panee tyytyväisenä merkille, että virasto hyväksyi vuonna 2022 henkilöstöstrategiansa (2023–2027) parlamentin huomautuksen perusteella ja keskittyy sen vaikuttavuuden ja tehokkuuden parantamiseen; panee tässä yhteydessä merkille viraston myönteisen kokemuksen ja kehityksen etätyöjärjestelmän käytöstä covid-19-pandemian aikana ja sen jälkeen, minkä johdosta virasto on määritellyt, että uusi normaali käytäntö on se, että etätyö on hyväksytty tasavertaiseksi toimistossa työskentelyyn verrattuna suurimmalle osalle henkilöstöstä, vaikka fyysinen läsnäolo on edelleen keskeistä joissakin erityisissä tehtävissä;

Henkilöstöpolitiikka

19. panee merkille, että 31. joulukuuta 2022 henkilöstötaulukosta oli täytettynä 97,40 prosenttia ja että unionin talousarviossa hyväksytyistä 154 väliaikaisesta toimesta 150 oli täytettynä (verrattuna 151 hyväksyttyyn toimeen vuonna 2021); panee merkille, että vuonna 2022 viraston palveluksessa työskenteli lisäksi 36 sopimussuhteista toimihenkilöä (36 hyväksytystä) ja 2 kansallista asiantuntijaa (4 hyväksytystä);

20. panee huolestuneena merkille viraston ylemmän johdon epätasaisen sukupuolijakauman ja toteaa, että kahdeksan kymmenestä jäsenestä oli miehiä (80 prosenttia); panee merkille viraston hallintoneuvoston sukupuolijakauman ja toteaa, että 64 jäsenestä 34 (53 prosenttia) oli miehiä; panee merkille myös viraston koko henkilöstön sukupuolijakauman, jossa 188 henkilöstä 120 (64 prosenttia) oli miehiä; muistuttaa sukupuolten tasapuolisen edustuksen varmistamisen tärkeydestä ja kehottaa virastoa ottamaan tämän huomioon henkilöstön tulevassa palvelukseenotossa ja ylempään johtoon tehtävissä nimityksissä; panee merkille viraston jatkuvan työn sukupuolten välisen kuilun kaventamiseksi erityishankkeilla, kuten "Naiset ja liikenne", jolla vahvistetaan naisten työllistymistä ja yhtäläisiä mahdollisuuksia liikennealalla; panee tässä yhteydessä merkille viraston pyrkimykset lisätä naisten määrää liikennealalla tuotosten, kuten nopeiden verkostoitumistapahtumien ja monimuotoisuuteen ja osallisuuteen keskittyvien webinaarien, avulla vuonna 2022;

21. panee viraston lausunnosta merkille, että virasto suoritti vuoden 2022 jälkipuoliskolla osallistavan sukupuolten tasa-arvoa koskevan tarkastuksen, jonka tuloksia käytettiin sen jälkeen viraston henkilöstöstrategian vuosien 2023–2027 tavoitteiden priorisoinnin apuna ja jota hyödynnettiin asiakirjassa, jossa kuvaillaan viraston hallintoryhmän monimuotoisuuteen ja osallisuuteen liittyviä sitoumuksia; panee lisäksi merkille, että virastossa on määritelty konkreettisia lyhyen aikavälin toimia, joilla parannetaan monimuotoisuutta ja osallisuutta virastossa kaikilla tasoilla, esimerkiksi työhönottoa ja osallistumista koskevassa työssä (varallaololuetteloiden käyttö, perehdyttäminen ja mentorointi);

22. panee tyytyväisenä merkille, että virasto pyrkii varmistamaan henkilöstönsä maantieteellisen tasapainon kannustamalla kaikista jäsenvaltioista tulevia ehdokkaita hakemaan viraston tehtäviin; panee merkille, että väliaikaiset toimet julkaistaan kaikilla EU:n kielillä ja että hakupyyntöjä ei julkaista ainoastaan viraston verkkosivustolla vaan niitä levittävät myös jäsenvaltioiden pysyvät edustustot;

23. panee merkille viraston parlamentin kirjallisiin kysymyksiin antamista vastauksista, että viraston sisäisten luottamuksellisten neuvonantajien käsittelemien ilmoitettujen häirintätapausten osalta rekisteriin merkittiin neljä henkilöstön jäsentä, joista kaksi poistettiin rekisteristä vuoden 2022 lopussa suorittamatta tutkimusta tai tekemättä johtopäätöstä; kannustaa virastoa kehittämään edelleen toimintalinjojaan ja menetelmiään tällaisten tapausten ehkäisemiseksi tulevaisuudessa tehokkaammin;

Hankinnat

24. panee merkille, että virasto toteutti vuonna 2022 kaksi avointa tarjouspyyntömenettelyä, kolme neuvottelumenettelyä ja yhden uudelleenkilpailuttamisen, sekä kaksi avointa tarjouspyyntömenettelyä ja kolme neuvottelumenettelyä, jotka oli rahoitettu hallintomäärärahoilla;

25. panee merkille viraston vastauksista parlamentin kirjallisiin kysymyksiin, että ympäristöä säästävien julkisten hankintojen täytäntöönpano on käynnissä ja että se on yksi viraston ympäristöasioiden hallintastrategian aloitteista/toimista;

26. panee merkille viraston vastauksista vastuuvapauden myöntävän viranomaisen kysymyksiin, että vuonna 2022 viraston hankintamenettelyt olivat jo täysin digitalisoituja; suhtautuu myönteisesti siihen, että virasto käynnisti heinäkuussa 2023 julkisten hankintojen hallintavälineen käyttöönoton;

Eturistiriitojen ennaltaehkäisy ja hallinta sekä avoimuus

27. panee merkille, että virasto on julkistanut verkkosivustollaan hallintoneuvoston jäsenten ja ylemmän johdon ansioluettelot ja sidonnaisuuksia koskevat ilmoitukset; ottaa huomioon, että virasto ei julkista ulkopuolisten ja viraston omien asiantuntijoiden ansioluetteloita;

28. suhtautuu myönteisesti viraston pyrkimyksiin lisätä viraston toiminnan avoimuutta julkaisemalla säännöllisesti verkkosivustollaan tietoja kaikista pääjohtajan kokouksista organisaatioiden tai itsenäisten ammatinharjoittajien kanssa; panee merkille, että virasto käyttää useita mekanismeja eturistiriitojen tunnistamiseen ja välttämiseen luetteloimalla tiettyihin luokkiin (esim. ammatti, perhe) kuuluvia sidonnaisuuksia, tarkistamalla sidonnaisuuksia koskevia ilmoituksia ja vaatimalla oma-aloitteisia ilmoituksia eturistiriidattomuudesta ja säännöllistä koulutusta;

29. kiittää virastoa väärinkäytösten paljastamista koskevista menettelyistä, joiden avulla henkilöstön jäsenet voivat ilmoittaa mahdollisista konflikteista kustotoimia pelkäämättä; panee tässä yhteydessä merkille, että vuonna 2022 mahdollisista eturistiriitatilanteista on raportoitu viraston hallintoneuvoston jäsenten ja henkilöstön jäsenten tasolla ja että lieventäviä toimenpiteitä on toteutettu ja kirjattu hallintoneuvoston kokouksissa tai dokumentoitu asianomaisten henkilöstön jäsenten sidonnaisuuksia koskeviin ilmoituksiin;

30. panee merkille viraston vastauksista parlamentin kirjallisiin kysymyksiin, että virastolla on käytössä menettelyt mahdollisten pyöröovitilanteiden käsittelemiseksi entisten henkilöstön jäsenten osalta; pitää tässä yhteydessä valitettavana, että virasto ei valvo järjestelmällisesti sovellettavien sääntöjen noudattamista, minkä seurauksena ilmoittamattomat pyöröovitilanteet voivat jäädä havaitsematta tai viraston palveluksesta poistuneille henkilöstön jäsenille aiemmin määrättyjen ohjeiden noudattamista ei voida varmistaa;

31. panee merkille, että virasto jatkoi koko henkilöstölle pakollisia eettisiä sääntöjä ja petostentorjuntaa koskevia koulutustilaisuuksia, jotka ovat osa nelivuotista koulutusjaksoa ja joiden tarkoituksena on saavuttaa 100 prosentin osallistumisaste jakson lopussa; panee merkille, että vuonna 2022 osallistumisaste oli 22,1 prosenttia petostentorjuntaan liittyvässä koulutuksessa ja 31,11 prosenttia eettisiin sääntöihin liittyvässä koulutuksessa ja että molemmat koulutukset on räätälöity viraston riskiympäristön mukaisesti;

Sisäinen valvonta

32. panee huolestuneena merkille tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen havainnot joistakin viraston hallinto- ja valvontajärjestelmien puutteista, etenkin arkaluonteisten tietojen turvallisuusluokittelua ja suojaamista koskevan politiikan puuttuminen ja muiden kuin fyysisten tai hyväksyttyjen sähköisten allekirjoitusten kaltaisten validoimattomien hyväksyntämenetelmien käyttö hankintamenettelyissä; panee merkille viraston tilintarkastustuomioistuimen huomautuksiin antamista vastauksista, että näihin puutteisiin on tällä välin puututtu erilaisilla toimilla ja toimenpiteillä; kehottaa tilintarkastustuomioistuinta sisällyttämään nämä toimet ja toimenpiteet seurantatarkastuksiinsa;

33. panee viraston lausunnosta merkille, että sisäisen tarkastuksen vuonna 2019 toteutetun tiedonhallintaa ja tietoturvaa koskevan tarkastuksen jälkeen antamien suositusten osalta virasto on pannut täytäntöön erittäin tärkeän suosituksen tietojen hallintakehyksestä ja tärkeän suosituksen data- ja tietotekniikkatoimista (jonka sisäinen tarkastus on jo päättänyt), kun taas kolmea muuta suositusta (tietojen yhteentoimivuudesta ja laadusta, tietojen ja tietotekniikan turvallisuudesta sekä tietotekniikan jatkuvuudesta ja fyysisestä turvallisuudesta) pannaan parhaillaan täytäntöön vuonna 2023; kehottaa virastoa tiedottamaan budjettivallan käyttäjälle asian edistymisestä;

34. panee merkille, että virastossa jokainen poikkeama vakiintuneesta prosessista tai menettelystä dokumentoidaan, perustellaan ja hyväksytään asianmukaisella hallintotasolla; panee tyytyväisenä merkille kirjattujen sääntöjenvastaisuuksien määrän vähentyneen 35:stä vuonna 2021 28:aan vuonna 2022; panee merkille, että vuonna 2022 kirjattiin 28 sääntöjenvastaisuutta, jotka koskivat esimerkiksi hallinnollisia sääntöjä (poikkeaminen etätyösäännöistä), hankintamenettelyjä/-sääntöjä (neuvottelumenettelyn sääntöjen vastainen käyttö), virkamatkoja koskevia sääntöjä (virkamatkojen toteuttaminen ilman hyväksyttyä määräystä) sekä sääntöjä, jotka koskevat esimerkiksi sopimusten hallintaa, sitoumuksia ja henkilöstön valintaa; toteaa, että 28 sääntöjenvastaisuudesta 13 oli poikkeuksellisia (ennakkopoikkeamia) ja avoimesti dokumentoituja ja perusteltuja esimerkiksi toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi tai taloudellisista syistä; suhtautuu myönteisesti siihen, että virasto on toteuttanut lieventämis- tai seurantatoimia, joilla puututaan kaikkiin sääntöjenvastaisuuksiin; kehottaa virastoa jatkamaan riskiperusteisten ja säännöllisten arviointien suorittamista varmistusprosessia tukevien sisäisen valvonnan keskeisten osa-alueiden toiminnasta;

35. panee merkille, että vuonna 2022 virasto on toteuttanut riskinarvioinnin vuotuisen strategisen suunnittelunsa mukaisesti ja tarkastellut riskien ja niihin liittyvien lieventävien toimenpiteiden merkityksellisyyttä jatkuvasti koko vuoden ajan; panee merkille suurimmat havaitut haasteet/riskit, jotka liittyvät talousarvion toteuttamiseen, uuden tietoteknisen yritysrahoitusvälineen (SUMMA) täytäntöönpanoon, henkilöstörajoitteisiin, tietotekniseen turvallisuuteen ja covid-19-pandemian seurauksiin;

36. panee merkille, että OLAFin tutkimus päätettiin joulukuussa 2022 ilman havaintoja tai lisäsuosituksia;

Muita huomautuksia

37. panee merkille, että viraston uuteen rakennukseen liittyvien Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa toteutettujen toimien jälkeen pääjohtaja tiedotti hallintoneuvostolle Valenciennes Métropole -taajamayhtymän kanssa järjestetyistä useista kokouksista vuonna 2023; toteaa lisäksi, että rakennusluvan olisi oltava valmis maaliskuussa 2024 ja että rakentaminen voitaisiin aloittaa kesällä 2024, jolloin rakennus valmistuisi vuonna 2026;

38. suhtautuu myönteisesti viraston jatkuviin pyrkimyksiin vahvistaa viestintäänsä, jota toteutetaan eri kanavissa mahdollisimman suuren yleisön tavoittamiseksi; panee merkille, että marraskuussa 2022 kehitettiin ja avattiin viraston uusi verkkosivusto, ja toteaa sen olevan selkeämpi, yksinkertainen ja nykyaikainen alusta viraston rautatiealalle ja yleisemmin EU:n kansalaisille antaman panoksen esittelyyn; panee merkille viraston toimet yhdeksän verkkoseminaarin järjestämiseksi ja useiden julkaisujen ja videoiden laatimiseksi vuonna 2022; panee tyytyväisenä merkille, että viraston näkyvyys tiedotusvälineissä oli edelleen vahva ja että se sai lisää seuraajia sosiaalisessa mediassa vuonna 2022;

39. painottaa, että vuonna 2022 Euroopan rautatieyhtiöt jatkoivat elpymistään covid-19-pandemiasta; toteaa, että rautatiealan jatkuva häiriönsietokyky ja alhaiset hiilipäästöt ovat kaksi oleellista tekijää, jotka auttavat alaa palaamaan pandemiaa edeltäneelle tasolle tulevaisuudessa;

40. pitää valitettavana, että rautateiden turvallisuuteen liittyvät onnettomuuksia ja vaaratilanteita koskevat nykyiset ilmoitusvaatimukset vaihtelevat eri puolilla Eurooppaa ja rajoittuvat ainoastaan valvontatehtävään ja ettei tukena ole asianmukaista välinettä, ja pyytää siksi Euroopan komissiota korjaamaan tämän puutteen ja osoittamaan tähän tarvittavat varat;

41. toteaa, että kun EU:n ehdokasmaat liittyvät unioniin, ne ovat panneet kehyksen ja EU:n säännöstön täytäntöön; huomauttaa, että EU:n kansalaiset voivat tämän ansiosta käyttää rautateitä ympäristöystävällisenä ja turvallisena liikennemuotona ja kuljettaa tavaroitaan Kaakkois-Euroopasta tai Kaakkois-Eurooppaan, sillä rautateiden tavaraliikennekäytävät yhdistävät nykyään Länsi-Balkanin EU:hun; painottaa, että liittymistä valmisteleva tukiväline (IPA) ja Länsi-Balkan-hanke tukevat yhteentoimivuusdirektiivin ja turvallisuusdirektiivin täytäntöönpanoa hankkeen tuensaajien keskuudessa; huomauttaa myös, että tämä tarjoaa perustan rautatiepalvelujen markkinoiden avaamiselle ja saumattomille junamatkoille tälle naapurialueelle ja tältä naapurialueelta;

42. viittaa vastuuvapauden myöntämistä koskevaan päätökseen liittyvien muiden, luonteeltaan yleisten huomautusten osalta erillisvirastojen toiminnan tuloksellisuudesta, varainhoidosta ja sen valvonnasta 11. huhtikuuta 2024 antamaansa päätöslauselmaan ([3]).

([3]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2024)0280.